

5. Մարգարեական աշխատանքի յայտնաբերման կատարումն ի վր-ման ժամանակի. — Եհովայի ծանուցումը ներկայացուցիչը երևցած է. աշխարհ տե-սաւ կատարելապէս սուրբ էակը, որ առա-ջուց նկարագրուած էր. Աստուծոյ թա-գաւորութիւնը հիմնուեցաւ անոր արիւ-նազանգ զոհին վրայ. հեթանոս աշխարհը ընդունեց Եհովայի նոր օրէնքը զոր Իս-րայէլ իրեն փոխանցած էր: — Յիսուս ըսաւ. «Ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի ծառ»: Յիսուսի սուրբ երևումը եւ անոր սիրոյն զորքը, Իսրայէլի պատմութեան վախճա-նին, բաւական պիտի ըլլային ցոյց տալու համար աստուածային ծագումը այն ծա-ռին որ այդ աստուածային պտուղը բերու:

Մեզի աշխատէ կ'երևի ուրեմն թէ վե-րն պարզուած երեք իմացումներուն մէջ ամենէն աւելի պատմութիւնն է որ կը վըճ-ռէ թէ Աստուած միջամտեց, զորքով եւ խօսքով յայտնեց ինքզինքը, ու Մ. Գիր-քը նոր յիշատակարանն է, որուն մէջ՝ իր կամքը՝ նշանակուած և պահուած են մար-դոց նկատմամբ իր տնօրինութիւնները, և այն յայտնութիւնները, որոնցմով աստի-ճանարար հասկնալի ըրած է իր զիտաու-րութիւնները:

Շարունակելի

Կ. Ա. Մ.

ԽՈՐՀԱՆՈՒՄԻ ԵՒ ԽՈՍԿ

Կ'արդիւն անոնք որ կը կոչուին. անոնք ո-րոնց հոգին ու ձախաշ առցուած են անոր խորհուրդով մը. անոնք որ բարձր ձախասարի մը դերուի գագաթն ի վեր կը մնացին. անոնք որ Կ'ընթանան մշակոն, վսեմ նպատակի մը սիրահարած, զիշեր ու ցեղեկ, անդադար, աշխատեցող առջեւ ունենալով կամ սուր աշ-խատեցող մը, կամ մեծ սիր մը. անոնք՝ որոնց բարի և սիրտ, որոնց լեզունքն են օրերը. անոնք և որ կ'արդիւն, Տէր, միւսները, ո՞ն ող-բայի են անոնք, վստակի ոչնչութիւնը իր տա-րաւ տաղտուկով կ'արքնցնէ զիրենք, վստակի տակնին ծանր թեք գոյ ըլլալն և առանց ապ-րելու: Անօգուտ, ցիրուցան, այս երկրի վրայ անոնք աստուծոյ կը փաշտեն և կոչուան մոր ճնշումը, ասանց խորհելու անոր վրայ:

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐԸ ՀՐԷՒՑ ՔՈՎ

ՆՈՐ ԽՈՐՀԱՆՈՒՄԻ ԵՒ ԽՈՍԿ

Ընդհանրապէս այն կարծիքը կը տիրէ թէ Հրէից քով արգելուած են խաղաղ կեն-դանի էակներու պատկերները և թէ Մով-սիսական Օրէնքէն կու գայ այս արգելքը: Այս կարծիքը, սակայն, անհիմն է բոլո-րովին, ինչպէս կը հաստատեն վերջին տա-րիներս Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Մի-ջագետքի ու Ափրիկէի մէջ կատարուած պեղումները:

Հարկ է ուրեմն յուշել ուսումնասիրու-թեան ենթարկել այս խնդիրը, որ աստուա-ծաբանական տեսակէտով ալ զուրկ չէ կա-րեորութենէ, քանի որ մեղադրուած է յա-ճախ Եկեղեցին՝ թէ ընդունելով պատկեր-ները, բռնաբարած է Հին Կտակարանի Օ-րէնքը ու անտեսած՝ հրէական նախնի ա-ւանդութիւնը:

Ի՞նչ է սակայն Մովսիսական Օրէնքի ոգին այս մասին: Երբ քննելու ըլլանք Հին Կտակարանի բնագիրները (Ելք Ի. 3-5, 23, ԼԻ. 17, Ղեւտ. ԻԶ. 1, երկ. Օր. Դ. 15-19, 23, 25), կը տեսնենք որ երկու ար-գելք կը պարունակեն անոնք. մէկը՝ չներ-կայացնել ոեւէ աստուածութիւն, նոյնիսկ Եհովան, նկարով կամ քանդակով, և միւսը՝ չպատկերացնել ոեւէ արարած՝ անոր երկր-պագելու նպատակով: Ու պատմական այն պարագաները, որոնք ծնունդ տուած են այս արգելքին, և Եհովայի նպատակը այս մասին, չեն կրնար այլափոխել Սուրբ Գիր-քի բնագիրին իմաստը: Արգելքին նպա-տակը այն էր՝ որ ընտրեալ ժողովուրդը իր զբոսի ազգերուն նման անձնատուր չըլլար կռապաշտութեան:

Ու իսկապէս եթէ աղէկ ուսումնասի-րուի Հին Կտակարանը՝ պիտի տեսնուի որ երբեք դոյութիւն չէ ունեցած ընդհանուր արգելք մը պատկերներու դէմ: Աստուած ինք հրամայեց Մովսէսին՝ քերովէներ զե-տեղել Ուխտի Տապանակին վերեւ ու պատ-կերացնել նաեւ զանոնք Վկայութեան Խո-րանի որմակալներուն և Սրբութիւն Սրբոցի մուտքը ծածկող վարդապետին վրայ: Նոյն-պէս Աստուծոյ հրամանով էր որ Մովսէս